

Et julesyn

Julenat sneede det tæt over byen, snefnuggene faldt dansende på fortovene, og langt nede på parkeringspladsen var bilernes tage hvide som lammeskind. Barnet lå i hospitalssengen med kaldesnoren i hånden. Ned over hans ene kind løb et blå mærke, som endte i en blodansamling på hagen. Det var sent, og hans mor og far var taget på patienthotellet for at sove. Han var alene på stuen, alene i mørket.

- Hallo, råbte han hen mod døren. – Hallo!

Han hørte skridt nærme sig, en sygeplejerske kom ind.

- Hvad er klokken? sagde han.

- Det er lidt over midnat. Kan du ikke sove?

Barnet rystede på hovedet. Det dunkede i forbindingen. Han tænkte på det frygtelige ord, han havde hørt dem hviske, han tænkte på ordet: Blind.

- Er lyset herinde tændt? spurgte han sygeplejersken. - Jeg vil gerne have, at lyset er tændt.

- Det kan du tro, sagde hun, - Vi slukker ikke, hvis du ikke vil have det.

- Det skal være tændt hele natten, sagde han.

- Det er det, sagde hun. - Det lover jeg.

Han var blevet opereret samme morgen, og da han var vågnet, havde alt været sort.

- Kommer jeg til at se igen, mor? havde han spurgt. – Har lægerne sagt noget?

Hun havde siddet ved sengen, han kunne høre hende trække vejret.

- De ved ikke noget endnu. Men de *håber*.

- Håber?

Hele hans krop havde dunket.

- Min skat, havde hun sagt, – vi håber alt det, vi kan.

Hendes hånd havde været så tung på dynen.

- Hvor er far? havde han hvisket.

- Far er lige ude en tur, havde hun sagt. – Han skulle bare have lidt frisk luft.

Hun havde lavet en sær lyd med halsen.

- Han er bare så ked af det, skat. Han ville ønske, det var ham, der lå her.

Der var stille ude på gangen. Det havde sneet hele juleaftenen, sagde de, det var blevet en rigtig hvid jul. Der stod et juletræ ude på hospitalsgangen, og der havde været et kor på besøg. Til julemiddag havde de fået and inde på stuen. Han havde siddet i sengen med puder i ryggen, hans far havde pakket gaver op for ham, og hans mor havde madet ham som et lille barn. De havde sunget julesange, men hans fars stemme havde været alt for tynd. Af og til knækkede den, så hans mor måtte synge alene.

Det gav et sæt i barnet.

- Hvem er det? sagde han. – Er der nogen?

Det åndede hende fra døren.

- Det er bare mig.

Det var en lys drengestemme, han ikke kendte.

- Jeg kommer nede fra stue fem. Min far er indlagt, han er faldet ned af en trappe. Han kan ikke så godt dansk, så jeg oversætter for ham. Jeg så, da de kørte dig herind i morges. Er du blevet kørt over?

Barnet rystede på hovedet og sagde:

- Nej, det var en ladvogn, der kørte ind i os. Min mor og far og mig, da vi var på vej ud fra indkørslen i vores bil. Min mor og far skændtes, og så ramte ladvognen os. Den bragede lige ind i min side. Min mor og far kom ikke noget til. Men jeg blev slynget hen ad sædet og slog hovedet. Og så blev jeg opereret, og nu kan jeg ikke se.

- Kan du slet ikke se noget?

Barnet rystede på hovedet. Den fremmede kom tættere på.

- De skal da nok finde ud af noget, sagde han, - bare rolig.

- Ja, hviskede barnet.

- Men jeg hedder Ismail, sagde drengen og lagde hånden på dynen. – Vil du høre, hvordan jeg ser ud?

Barnet nikkede.

- Jeg har sort, krøllet hår og brune øjne. Jeg er i strømpe sokker og har tykke briller. De fleste synes, jeg ser godt ud. Du ville nok blive forelsket, hvis du så mig.

Barnet smilede.

- Må jeg godt blive her lidt? sagde Ismail. – Det er hyggeligt, når alle de andre sover.

Barnet nikkede.

- Men er lyset tændt? sagde han. - Jeg vil gerne have, at lyset er tændt.

Ismail grinede:

- Jeg lover dig, at der er så lyst herinde, at man skulle have haft solbriller på.

Det dunkede blidt mod ruden, hver gang et vindstød trak ind mod hospitalet. Nede fra gaden lød den fjerne lyd af biler. Ismail og barnet snakkede lavt, og så gik Ismail over mod vinduet.

- Det er en fin stue, du har, sagde han. – Ved du egentlig, hvordan her ser ud?

- Nej, sagde barnet.

- Altså, jeg har aldrig set så flot en udsigt. Hele byen er glitrende hvid, og himlen er fuldstændig klar. Man kan se stjernerne på en anden måde her fra sygehuset, de blinker så tydeligt. Det ser ud, som om tyve millioner stjernekastere er gået i stå oppe over tagene. Som om himlen har tusind øjne.

Barnet sukede.

- Jo mørkere det er, jo mere stråler lysene, sagde Ismail. – Jeg tror simpelthen, at stjernerne elsker mørke.

Han kom hen til sengen og satte sig.

- Skal jeg fortælle dig en historie om mørket? En sand historie?

Barnet nikkede.

- Det er en historie, min mor har fortalt mig. Hun har fortalt mig den mange gange. Om en nat, der var krig.

Ismail lænede sig frem mod barnet.

- Det var en nat, der var krig i mit land, og mange mennesker var døde. De huse, børnene engang havde leget i, var bombet. Butikkerne var tomme. Ingen turde gå ud på gaderne, fordi der lå snigskytter på tagene. Hver aften gik min far ud for at finde mad til min mor. Hun var meget ung, og de havde endnu ikke fået mig.

En aften faldt der særligt mange bomber. Alle var bange. I nærheden af min mors og fars hus havde en lille flok mennesker søgt ned i en kælder under et forladt butikcenter. De sad i mørket og ventede. Pludselig ramte en bombe, og centeret styrtede sammen. Det støvede og bragede, og så var vejen op fra kælderen spærret. Lyset i loftet var gået ud, og der var helt mørkt.

Der gik nogen timer, så begyndte de at blive tørstige. Der var ingen, der havde noget at spise eller drikke, og i kælderen var der ikke andet end nogle kasser med gamle blade. Luften var støvet af murbrokker, og det var svært at trække vejret. De var ni i alt. To gamle kvinder, der havde ledt efter flasker oppe i den forladte butik. En mor og hendes voksne søn, som var kommet forbi ude på gaden. En ældre mand og hans kone, der boede i huset overfor. En ung mand, der havde mistet benet i krigen, og en anden, der var pensioneret soldat. Og så var der en kvinde, der var gravid.

Da de havde siddet i kælderen i mange timer, begyndte de at blive syge. De havde svedt al væsken ud af kroppen, og de fik kvalme, og den gamle mand kastede op. Der lugtede af bræk og tis og sved. Men tørsten og støvet var værst. Moren og sønnen forsøgte at holde stemningen oppe ved at nynne, men de andre sad og græd og bad. For hver time der gik, blev de alle sammen mere og mere afkræftede, og til sidst holdt de op med at synge og tale, og der blev dødsens stille.

Så, pludselig, fik den gravide kvinde veer. Barnet var hendes første barn, og fødslen kom alt for tidligt. Hun anede ikke, hvad hun skulle gøre. Ingen af de andre havde kræfter til at hjælpe hende. De lå ude langs væggene, næsten livløse. Kvinden begyndte at græde og kalde, men ingen i kælderen rørte sig. De havde alle sammen givet op.

Men den kvinde *ville* ikke dø. Ved du hvorfor? Hun *kunne* ikke dø, når hun havde et barn i maven. Hun bad til Gud, og hun skreg, og helt alene, uden en eneste hånd at holde i, fødte hun sit barn. Hun skreg og stønnede og pressede sin baby ud i mørket. Men da hun ville tage drengen op - for det var en dreng - havde hun brugt alle sine kræfter. Hun kunne slet ikke løfte ham. Hun sank tilbage på gulvet og lå helt stille med sønnen mellem benene. Intet rørte sig i kælderen, ikke engang et åndedrag.

Så kom der en lyd. Fra barnet. Den var så svag, at man næsten ikke kunne høre den, men en af de andre - det var manden med det ene ben - han løftede hovedet. Og så begyndte han langsomt, langsomt at kravle hen gennem kælderen, indtil han fandt barnet på gulvet. Og han løftede det op og gav moren det i armene. Da hun mærkede den varme krop, skubbede hun sig op at sidde med barnet i favnen. Og så skete miraklet - det som slet ikke skulle kunne ske. For mens hun sad der,

begyndte de andre at vågne. De trak vejret og åndede og rørte på sig. Og så kravlede de frem i mørket, til de alle sammen sad rundt om kvinden med barnet. Til de sad der helt tæt sammen.

Ismail holdt en lang pause.

- Hvad skete der så? spurgte barnet. – Døde de?

- Nej, sagde Ismail, - de overlevede. Alle ti. Et hold soldater gravede kælderen fri kort efter og fandt dem, mens de sad der i rundkreds om barnet. Og den soldat, der først kom ned i kælderen, sagde, at han aldrig havde set noget så mærkeligt. For de sad bare der, helt roligt, og ventede.

Barnets hjerte slog hårdt.

- Og hvad blev der af drengen? sagde han.

- Han kom på sygehuset, ligesom dig. Han var meget lille og svag, så han blev der længe.

Ismail tav.

- Men hvorfor har din mor fortalt dig den historie så mange gange? sagde barnet.

- Fordi, sagde Ismail, - det var hende, der var kvinden. Og det var mig, hun fik.

Der gik en engel gennem hospitalsstuen, og den eneste lyd, der hørtes, var drengenes rolige åndedrag.

- Det er en smuk historie, sagde barnet. – Jeg kan næsten se de mennesker for mig. Og din mor. Og dig.

- Så er du i hvert fald ikke *helt* blind, grinede Ismail. - Så kan du se i mørket.

Barnet smilede.

- Fortæl mig noget mere, sagde han, – noget, jeg kan se for mig.

Ismail sagde:

- Hvad vil du gerne se? Sygeplejerskerne?

- Ja, fortæl mig om sygeplejerskerne, sagde barnet.

Ismail fortalte om dem, den rødhårede, den høje, hende der skiftede forbindingen på hans far. Han fortalte, hvem der gik forbi på gangen, om juletræet i opholdsstuen, om den grimme juledekoration med kunstige lys, der stod i receptionen. Han fortalte om sin far, om krigen og om sit gamle land:

- Vores by lå i en stor floddal, der er omgivet af bjergkæder hele vejen rundt. Og i dalen lå måske ti mindre byer, og i alle byerne stak minareterne deres tårne op som sorte blomster. Tidligt om morgenen var himlen så rød bagved bjergene, at det så ud, som om det brændte i horisonten.

- Det vil jeg gerne se engang, sukkede barnet.

- Det kommer du også til, sagde Ismail. Og så fortalte han videre om de røde landskaber og de stejle klipper og de støvede veje, og barnet så det hele for sig i mørket.

Men pludselig sænkede Ismail stemmen:

- Men i aften har jeg set noget, der var endnu smukkere. Ved du, hvad jeg så?

- Nej, sagde barnet.

- Din mor og far. Jeg stod ved vinduet, da jeg så dem nede på parkeringspladsen. De havde nok lige sagt farvel til dig. Din mor gik forrest og din far gik langt bagude. Så standsede din mor. Hun vendte sig om og rakte armen frem, og jeg så, at din far tog hendes hånd. Han tog den forsigtigt,

og så lagde han sig sådan helt stille ind til din mor. Og sådan stod de længe sammen i sneen, deres jakker blev næsten hvide.

- Så du virkelig det? hviskede barnet.

- Jeg så det helt ind i mit hjerte, sagde Ismail.

I det øjeblik mærkede barnet himlen sænke sig som et stort, mildt ansigt over sengen.

De begyndte at blive trætte, og Ismail talte lavere og langsommere.

- Nå, nu skal jeg snart tilbage til min far, sagde han, - for han hader at være alene. Og han ved heller ikke, hvor jeg er.

- Kommer du ikke igen i morgen? sagde barnet.

- Selvfølgelig gør jeg det, sagde Ismail, - jeg kommer og ser, at du har fået det meget, meget bedre.

Han lagde hånden på barnets arm og rystede den lidt. Så forsvandt han med små glidende strømpesokkeskridt ud gennem døren.

Barnet lå i sengen og døsede. Mørket føltes som en let dyne over ansigtet, og byen langt nede var blevet tavs. Stuen var varm, og han var ikke bange. Han så det lille barn i kælderens for sig, og han forestillede sig, at han sad i mørket med de andre og ventede. De ventede på lyset. Sådan faldt han i søvn.

Da han vågnede, mærkede han en lille varme brænde på armen, måske fra solopgangen. Var det allerede morgen? Ude fra gangen rullede madvogne forbi, og mennesker talte højt. En svingdør gik op, og barnet hørte sin mors og fars stemmer.

I det samme kom glimtet. Det var som et lille lyn, der lyste op bag øjenlågene. Som om mørket eksploderede i et lyssekund, omtrent som en stjerne, der blev født.

Barnet satte sig op i sengen, hele stuen sejlede i lykke.

- Mor, jeg kan se! råbte han, da hun kom ind ad døren med hans far. – Jeg kan se!

Hun løb hen til sengen og tog forvirret om hans ansigt, hun gispede:

- Hvad siger du? Kan du se?

- Jeg kan se, græd barnet. – Jeg kan se dig! Jeg kan se jer!

- Jeg henter en sygeplejerske, sagde hans mor. – jeg skynder mig!

Da hun kom tilbage, strålede sygeplejersken:

- Ja, sørme om du ikke har ret. Drengen kan jo se!

Hun strøg ham i håret.

- Og du ser endda frisk ud. Selvom du har haft besøg hele natten!

- Besøg? sagde hans mor.

- Ja da, sagde sygeplejersken. - Af Ismail, ham den blinde dreng, som ligger nede på stue fem med sin far.

Sygeplejersken smilede:

- Har I slet ikke lagt mærke til ham?